

DIOGEN©

PRO KULTURA MAGAZIN
CULTURE MAGAZINE

J. Mrkalj Kadmus
(mrkalj@siol.net)

Kipar, ki me spominja na kreativnega Don Kihota

Jakov Brdar, rojen 1949 v Livnu. Je priznan hrvaški kipar, ki je študiral na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Diplomiral 1975 pri prof., D. Tršarju. Leta 1979 je končal post diplomski študij na Akademiji. Dela in ustvarja v Ljubljani in je tudi slovenski kipar.

V letih 1980/ 81, je kot štipendist bival v Parizu. Pozneje od 1988 do 1991 je živel in delal v Berlinu. 1991 je razstavljal v Pergamonskem muzeju v Berlinu. V katalogu je direktor muzeja M. Kunze zapisal, da je umetnik s svojimi kipi se soočil z antiko in v nobenem ogledu ni bil poražen.

Kipar Jakov Brdar

Nagrade in odmevne razstave

Prva nagrada na razpisu za postavitev kipa generalu in pesniku Rudolfu Maistru, nagrada Prešernovega sklada, nagrada mesta Ljubljane.

Ena najbolj odmevnih razstav je bila, Pridika ptičem v Mali galeriji, za katero je tudi dobil, Nagrado Prešernovega sklada. Spominjam se, ko mi je Jakov pokazal v ateljeju, že v posušeni glini ustvarjeno, sem ob navdušenju objel kiparja in sem vedel, da je ustvaril nekaj kar ga bo zaznamovalo.

Sporočilnost je bila biblijska poved o pridigi svetega Frančiška ptičem. Ta figura je zaznamovala njegovo desetletje. Izdelal je Adama, ki je v lasti g. Škrabca in je postavljena pod Šišenskim hribom ob poslovni stavbi Riko. Takoj za tem je ustvaril samega svetega Frančiška z volkom, za frančiškane v Hercegovini. Že takrat, sem mu povedal, da njegove roke vidijo in njegove človečne figure pripovedujejo.

Malo zatem je sledila razstava v Dioklecijanovi palači v Splitu. Med vožnjo sem premišljeval, kaj bom vse videl. V avtu smo potovali avtor razstave, in dva likovna ustvarjalca. Jakov je bil vidno vznemirjen, saj ga na Split veže dosti spominov. Tam se je šolal in je imel veliko znancev ter prijateljev.

V Dioklecijanovi palači-rimljanski zapuščini v kleti, je bila razstava. Sam sem bil navdušen, ko sem prvič videl skico Ikarusa, na katerega je kapljala

stropna voda, tam sem tudi prvič videl Splav meduze. Oba dela so zdaj v bronu in v lasti Igorja Laha. Splav je pozneje bil postavljen na vrtu njegove vile ob Blejskem jezeru. Tam je tudi kip dekleta s psom, vse v bronu.

Po razstavi, sem potoval sam. Spotoma sem peljal Brdarjevo nečakinjo v Jakovljevo rojstno mesto Livno. Tam je pozneje postavljena skulptura J. Brdarja v spomin na slikarja Gabriela Jurkiča, domačina in vrstnega hrvaškega krajinarja. V rojstnem mestu se je poklonil rojaku likovnjaku.

Postavitev kipa v bronzi, na glavnem trgu pred mestno hišo v Motta di Livenzi, nisem videl, videl sem delo v glini v ateljeju. Figura plavalca je mogočna s pridihom antike in renesanse. Vabilo je dobil od znamenitega arhitekta, B. Podrecca, ki je uredil celoten kompleks trga. Bil sem v Livenzi z avtorjem, ko je opravil ogled urejenega trga in dogovarjal detalje. Zatem smo si skupno ogledali freske iz Gottove šole, kjer sem užival ob Brdarjevem videnju in čutenju tega renesančnega velikana.

Razstavljeni kip, Plesalca v galeriji v Žalcu pri Celju, je bilo zelo lepo doživetje. Ta kip je bil edino delo postavljeno na ogled. S svojo živo energijo je napolnjeval prostor. Kip je bil tako umetelno izdelan, da je uprt samo v eni točki na tleh. Mislim, da je ta kip v bronu, tudi v lasti I. Laha.

Zelo doživeta in poletno lepa razstava je bila v Arboretumu Volčji potok pri Kamniku. Vsi kipi so bili postavljeni v naravno okolje v tem lepem parku. Zdelo se je kot, da so kipi bili postavljeni že ob nastanku Arboretuma. To je zadnja razstava, kjer sem užival ob prisotnosti avtorja.

Pozneje sem si ogledal še razstavi v Kopru in Piranu na slovenski obali.

V zadnjih nekaj letih sem v glavnem spremljal razstave v tisku in ogledal postavljene kipe v bronu v Ljubljani. (Prometej, Adam in Eva, Satir, Ključavničarska ulica, obeležje spomina na J. Joysa, portret Charlesa Nodiera na vogalu Francoskega inštituta v Ljubljani.

Razstavljal je Kip Kristusa v Milanu, v baziliki Santa Maria presso Satiro. Bazilika je delo renesančnega velikana D. Bramanteja v bližini Milanske katedrale. Razstava je bila v času EXPO 2015.

Še prej je kip Kristusa in kipa Ona in ON razstavljal v renesančnem predverju palače Landhaus v Grazu-Avstrija.

Kip Kristusa je bil razstavljen v cerkvi Marija zdravje v Piranu. Ona in ON je bila razstavljena na Piranski Punti, še preje v Komiži-Vis, kjer je tudi postavljena pritrjena skulptura na steni.

Brdarjeve kipe v bronu imajo v lasti večjim delom zasebniki in Moderna galerija, Mestna galerija v Ljubljani in Obalne galerije. Nekaj del je tudi v Gradu Lendava, odlitki v bronu, ki so nastali ob vsakoletnem druženju kiparjev in livarjev.

Na koncu naj omenim, da marsikdo ne ve, da ima skulpturo v Lipici v

kamnu in skulpturo v betonu v študentskem naselju v Rožni dolini-Ljubljana. Vem tudi za portret v Žireh. To so »rani radovi«, kot jim reče sam avtor.

J. Brdar si je zelo želel postaviti obeležje pokojni materi, s katero je imel toplo čustveno vez. Upam, da se mu je, ali se bo ta želja uresničila.

Sklepna beseda

Opravičujem se, da nisem mogel navesti avtorje fotografij. Namreč, vse fotografije nimajo naslova in ne avtorja na spletni strani Livartisa d.o.o. Obžalujem tudi, da mi ni uspelo dobiti fotografij postavljenih monumentalnih kipov Adama, Splava meduze in Ženske z lovskim psom. Domnevam, da so fotografije naredili zaposleni v livarni. Ravno tako sem dogodke nanizal po spominu in fotografije ne ustrezajo kronološkemu dogodku nastanka kipov. Nekatero stvaritve sem poimenoval po svoje. Upam, da avtor in kipar sam ne bodo to zamerili. Možno pa je naknadno navesti iste po objavi.

Čisto na koncu, moj predlog Galerijam v Zagrebu ali v Sarajevu. Ob 70 letnici avtorja, bi si zaslužil pregledno razstavo in predstavitev ustvarjenega.

Viri:

1. Wikipedija
2. Livartis d.o.o.

Spomenik Rudolfu Maistru v Ljubljani. To je edini konjeniški spomenik v prestolnici. Je, eterični in preišljen spomenik bolj pesniku kot generalu. Seveda je treba omeniti, da J. Brdar zmagal na razpisu za postavitev spomenika.

Ikarus

Kip Kristusa

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0937
Publishers online and owners, Assoc. Prof. Dr & Dr. Honoris Causa Sabahudin Hadžialić and Peter Tase
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

NEKOPIRATI

Kip Eve in Jakov Brdar

Kip pesnika A. Gradnika, Grad Dobrova v Goriških Brdih

Kipa Adama in Eve v Ljubljani. Postavljen na ploščadi v bližini znamenitih Plečnikovih arkad

Kip Prometeja postavljen na novem mesarskem mostu v Ljubljani

Priprava razstave v Kopru

Artefacti na mizici

Dva kiparja M.Begič in J. Brdar ter dama in vino

Obležje pisatelju, J. Joycu na železniški postaji Ljubljani.

Postavitev obeležja v starem delu mesta, Krakovo-Ljubljana, Ključavničarska ulica

Hudomušna masaka v bronu I.

Maska II

Bronasta skulptura na ograji Plečnikovega tromostovja

Šopek mask in J. Brdar

Terarijska bitja v bronu na mostu v ozadju arkade in zmajski most

Ona in On v Komiži na Visu

Samo Prometej

Avtor postavlja svoje stvaritve

Skulptura Mezzoporto in bionda z avtorjem
Ta figura psa me spominja na B. Deškoviča največjega kiparja animalista, ki
ima stalno postavitev upodobljenih živali v Deškovičevi palači, Bol na Braču.
Verjetno bi Brdarju tudi Deškovič, snel svoj lovski klobuk.

Jakov pri delu

Maske III

Satir v bronu in avtor

29 ljubljanski internacionalni filmski festival

Na letošnjem festivalu v začetku novembra 2018 so sodelovale 52 države. Žirija je odbrala 97 celovečernih filmov in 15 kratkometražnih.

Glavno nagrado vodomca je dobil islandski film Bojevnica režiserja B. Erlingsona.

Posebno omembo je dobil slovenski film Nisem več luzerka, režija U. Menart in film Tovor režija O. Glavunič. Nagrada občinstva je šla filmu Aga režiserja W. Fischerja.

Iz nagrajenega filma Bojevnica

23.11.2018.g.

PR
DIOGEN pro kultura
<http://www.diogenpro.com>